

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Študijný odbor: Zdravotnícke vedy 5618

Akad. rok: 2021

Názov habilitačnej práce: Kontrola transmisie urogenitálnej schistozomózy v pobrežných oblastiach Kene

Autor: MVDr. Alžbeta Kaiglová, PhD.

Oponent: prof. MUDr. Anna Líšková, PhD.

Habilitačná práca má 102 strán s prílohami, je rozdelená do piatich kapitol, obsahuje 20 obrázkov, 6 tabuliek. Je vypracovaná v súlade s ustanoveniami platnej Vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 457/212 Z.z.

Aktuálnosť zvolenej témy:

Habilitačná práca sa zaoberá veľmi aktuálnou problematikou. Viac ako 90 % ľudí, ktorí trpia schistozomózou žije v subsaharskej Afrike. Existuje niekoľko druhov krvných motolíc, ktoré môžu infikovať človeka. Väčšina ochorení je však vyvolaná druhmi *S. masoni*, *S. japonicum*, *S. haematobium*. Práve *Schistosoma haematobium* zodpovedá za dve tretiny všetkých schistozomóz v subsaharskej Afrike. K prenosu prichádza znečistením vodných zdrojov vajíčkami uvedenej schistozómy. Klimatické prostredie vytvára pre medzihostiteľa ochorenia vhodný biotop. Parazit, medzihostiteľ a konečný hostiteľ tvoria spoločenstvo v dobre definovanom ekosystéme. Neliečená schistosomóza prechádza po niekoľkých mesiacoch do chronického štádia. Napriek úsiliu rôznych medzinárodných organizácií a iniciatív ostáva schistosomóza v subsaharskej Afrike dodnes pretrvávajúcim problémom, ohrozujúcim verejné zdravie.

Autorka charakterizuje súčasný stav problematiky, epidemiológiu infekcií schistozómami, klinické príznaky, diagnostiku a liečbu. Práca sa venuje aj opatreniam na prevenciu, odporúčaniam pre prax. Protokol originality podľa CRZP je 2,06, práca je originálna.

Ciele prieskumu a metódy práce:

Hlavným cieľom práce bolo zamerať sa na zistenie celkového výskytu močovej schistosomózy v oblasti Kwale, Keňa. Cieľom bolo stanoviť mieru výskytu ochorenia u pacientov vo vidieckych centrách v endemickej oblasti regiónu Kwale Keňa, zmapovať zamorenie miestnych vodných zdrojov, stanoviť koreláciu ochorenia s makro- a mikrohematúriou, zistiť vplyv povedomia o šírení ochorenia. Na základe zistených údajov dospieť k záveru ako prejsť k prerušeniu prenosu ochorenia v endemických oblastiach.

Metodika vyšetrenia moču na dôkaz hematúrie, počty zistených vajíčok, stanovenie DNA *S. haematobium* pomocou PCR patria k vhodne zvoleným metódam práce.

Výsledky habilitačnej práce a prínos nových poznatkov

Na základe výsledkov zistenia výskytu u 451 participantov vyšetrených na prítomnosť vajíčok *S. haematobium* vo vzorkách moču bolo pozitívnych 47 žien a 22 mužov. Autorka

zjistila, že ochorenie je stále prítomné v sledovanej oblasti a jeho prenos sa nepodarilo prerušiť. Príslušnosť parazitárnych štádií potvrdili aj PCR analýzou, čo je významné zistenie.

V diskusii autorka porovnáva zistené údaje s dostupnými slovenskými a zahraničnými zdrojmi. Diskusia je vedená veľmi erudovane. Preventívne opatrenia by mali podľa autorky pozostávať nielen z MDA programu u detí, ale aj snahy o prerušenie transmisie vývojových štádií parazita z medzihostiteľa na človeka a mapovanie zamorenosti používaných vodných zdrojov, zásobovanie pitnou vodou, vybudovanie kanalizácie. Novou nádejou je aj vývoj vakcíny a pokroky v molekulárnej biológii schistozóm.

Záver:

Po celkovom zhodnotení habilitačnej práce môžem konštatovať, že MVDr. Alžbeta Kaiglová, PhD. vypracovala prácu zodpovedne na veľmi dobrej odbornej úrovni. Práca má po formálnej stránke menšie nedostatky (zarovnanie okrajov, chýbajúce číslovanie v obsahu). Autorka sa dokázala dobre orientovať v bohatom literárnom prehľade. Rovnako v kvalitnej diskusii vidieť informovanosť autorky práce o problematike výskytu a diagnostike schistozóm.

Na základe skutočností uvedených v tomto posudku môžem konštatovať, že predložená habilitačná práca MVDr. Alžbety Kaiglovej spĺňa všetky kritéria, ktoré sú kladené na tento typ práce, a preto odporúčam predloženú prácu prijať k obhajobe. Na základe jej úspešného priebehu **odporúčam komisii aby slúžila ako podklad pre priznanie vedecko-pedagogickej hodnosti docent v danom odbore (5618).**

Otázka:

Aké odporúčania by ste navrhli cestovateľom za exotikou do Afriky?

V Nitre, dňa 4. mája 2021

Prof. MUDr. Anna Líšková, PhD.
Oponent